

רבינו גרשום

בשחיטה וקא קרי לה טרפה. איתיביה רב אחא בר הונא לרבא כלומר כיצד אמרת (שחטה חתך זו פסק ולבסוף) [שאם פסק ולבסוף שחט] טרפה: והא הכא דקא חזינן אפי' פסק ואח"כ שחט נבלה אימא וכבר שחט נפסלה בשחיטה ומשום הכי נבילה (וזו ר' ענה תלמוד) חדא דהיינו קמייתא. כלומר שחט את הורשט וכבר שחט חדא לישנא היא ולא יכול לתרץ [בן] ועדיין אומר אני דקשיא מהתנין: אלא אמר רבא אלו אסורות קתי. לעולם בין שחט את הורשט ופסק את הגרגרת בין פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט הוי נבלה ואי פרכת אלו טרפות כבהמה נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת לא קתני אלו טרפות אלא אסורות קא קמי' יש מהן נבלות ויש מהן טרפות ואלו שניהם נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת נבלות והשאר כאן משמטה עשר כולן טרפות. וליחשוב נמי דחזקיה כלומר לדברין השתא ששניין אנו במשנה נבלות נחשוב נמי במשנה דחזקיה: ריש לקיש אמר כן ששחט במקום חתך כי כלומר הממשנה דשניין ושחט את הורשט ופסק את הגרגרת כי נבלה ששחט במקום חתך: וימי אמר ריש לקיש הכי והאמר ריש לקיש שחט את הקנה איר' ויחונן לא קשיא כאן קודם חזרה כי כלומר מה ששנינו אלו טרפות נקבות הורשט נשנית קודם שחור והזרה ר' עקיבא לר' ישבב ומה ששנינו שחט את הורשט ופסק את הגרגרת וא' שפסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט נבלה נשנית לאחר חזרת ר' עקיבא לר' ישבב ומשנה לא אלא בריאה כלומר אפי"פ שחור ר' עקיבא לר' ישבב אלו טרפות שקודם לא אלו ממקומה אמר רבא לא אמר ר' שמעון בן לקיש אלא בריאה כי כלומר לא איר' שמעון בן לקיש דכשירה אם ניקב לאחר שחיתת הקנה אלא בריאה הואיל וחי' ריאה תלוין בקנה והקנה כבר נשחט. (אי) אבל בני מעים לא. כלומר אבל אם ניקבו בני מעים בין סימן לסימן (טרפת) הכי גרסינן מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון לטהרה מירי נבילה: א"ל רב אחא בר רב לרבינא דילמא

לב:

וּלְיַחְשׁוּב נמי דחזקיה. ואם תאמר אמאי לא פריך וליחשוב דזעירי דאמר (לעיל דף כ:): נשצרה מפרקת ורזו צצר עמה נבלה וי"ל דאינה נבלה אלא אם כן נפסק נמי חוט השדרה והא תני לה דנפסק חוט השדרה לחוד אסור לכל מחזקיה פריך שפיר דמשכחת ליה גיסטרא דנבלה אפילו חוט השדרה קיים כגון נעקרה אלע מכאן ואלע מכאן וחוט השדרה קיימת דקרי ליה רצ גיסטרא צאלו טרפות (למנע נצ). אי נמי שעשאה גיסטרא למטה מבין הפרשות דלא מיטרפא בפסיקת חוט השדרה וא"ת אמאי קשיא ליה דניחשוב דחזקיה ודרכי אלעזר והא לקמן צאלו טרפות וצז שמעתמא משום דלמאי צזה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה דטרפה ליהו אסורה כמו אלו טרפות דאמר אלו אסורות קתני ויש לומר דלא משמע ליה לדבוי נבלה מזה הכלל דקתני כל שאין כמוה חיה דמשמע הלשון דעכשיו היא חיה אלא שאין יכולה להיות עוד משום טרפות וא"ת אמאי פריך וליחשוב דרצי אלעזר והא צמה שנחתכו רגליה מן הארכוצה ולמעלה אחי צזה הכלל דהיינו צסג"ר ואם כן שפיר שמעינן מנייה ניטל הידך וחלל שלה דאסורה ולא צריך למחצביה וי"ל דללמא דמן הארכוצה ולמעלה דאסורה היינו סמוך לזומת הגידים אבל למעלה צרחוק שרי וכן נצצר העצם דאמר צפרק צמה המקשה (לקמן דף עו:): דהויא טרפה כשאין עור וצצר חופין את רזיו שמה היינו צעצם שני אצל צעצם שלישי המחוצר לגוף לא מיטרפא שום צצירת העצם גרידא ומיהו צפ"ק (לעיל דף כא). פ"ה ניטל הידך והצצר והעור חופין עד חצי הידך או שלישי הויא טרפה: **וְהָדָר ביה רבי זירא**. פ"ה ממה שהקשה מה לי צריאה מה לי צצני מעיים אלא טעמא מ' משום דמכאן דמנחא דציקולא דמיא ופירש הא דצני נקצו צני מעיים צין סימן לסימן דהיינו צין קנה לוושט דאי נשחט הוושט תחלה הוו צני מעיים כמאן דמנחא דציקולא דמיא ונראה דדעת הקונט' שאין ע' צ"ל דרצי זירא פליג אר"ל וקשה דנקצו צני מעיים צין סימן לסימן משמע אפילו צין ויושט לקנה ועוד דמשני רצי זירא לדבריו דרצא

קאמר ליה הוה ליה למימר קמיצביא ליה ועוד דקאמר דהדר ציה רצי זירא מדצעי רצי זירא ^ז נקצו לא הוה ליה למימר טפי אלא והדר ציה רצי זירא דצעי רצי זירא כי' אבל מדנקט מדצעי רצי זירא משמע שמן הצביא חזר צו והכי פריך מדמקשה לרצא מה לי צריאה מה לי צצני מעיים צצבל מקום יש להחיר ש"מ דסצר דאין טרפות לחצי חיות ולא שייך למיצעי נקצו צני מעיים צין סימן לסימן ומתחלה מיצעי ליה נקצו אפילו נשחט הוושט תחילה דהוי פשיטא ליה דיש טרפות לחצי חיות ומשני יא' לעולם לא חזר מן הצביא ואליצא דרצא שהחיר צריאה פריך כיון דשרי צניקצה הריאה אחר שחיתת קנה זה אי אפשר יא' אלא מטעם שאין טרפות לחצי חיות ואם כן גס צצני מעיים תמיר:

וּאֲמַרְינָן דא'ו חיינו דבעי אילפא. לכך הוצרך כאן להציב ראייה מאלילפא משום דרצי זירא סתם דבריו ולא אמר אלא מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני או לא ולטהרה מירי נבלה גמרא הוה דקאמר לה לכך מדקדק מדקאמר לאו היינו דצעי אילפא ש"מ דלטהרה מירי נבלה קמיצביא ליה:

מולחו

המקשה (לקמן סח:). עובר ניתר בשחיטת אמו אבל הוציא ידו קודם שחיתת אמרינן הסם דלוחו אצר דין טרפה שחוטת יש לו שאינו מטמא דמהניא ליה שחיטה לטהר[ו] דמן הסם [עצ]. שחט את אמו ואח"כ חתכה מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים מגע טרפה שחוטת וקצעי אילפא שם סט.) הוציא עובר את ידו צין סימן לסימן מהו סימן ראשון נשחט להחיר ולטהרה וסימן שני לא צא לאותו אצר אלא לטהר:

השווחת פרק שני חולין

גב' נקוצם הוושט ^א. אלמא טרפה היא ולאו נבלה וכיון דחזר צו רצי עקיבא ההיא דאלו טרפות מני: **ששחט**. את הוושט ולבסוף פסק את הגרגרת: **כדצר אחר גרם לה דמיא**. דהא קודם שהתחיל בשחיטה נפסל אע"ג דצחדא שעמא היא: **פסק אם הגרגרת כו'**.

אלמא אפילו פסק ולבסוף שחט קרי ליה רצי ישצצ נבלה והודה לו רצי עקיבא: **אלא**. ההיא דאלו טרפות לאו טרפות דוקא קאמר אלא אלו אסורות קאמר: **יש מהן נצלות**. כגון נקוצת הוושט ופסוקת הגרגרת דאימערע מקום שחיטה דידהו ואיך הוו טריפות: **וליחשוב נמי דחזקיה**. דכיון דלמרת נצלות מיתנו הסם ליחשוב נמי הכי: **נבלה**. ואפילו מפרכתם: **רשצ"ל אחר**. לא תתני אלו אסורות אלא אלו טרפות ולא תיקשי: **כאן ששחט צמקום חסך**. טכלומר מתניתין דהכא ששחט צמקום חסך צמקום שפסק רזו הגרגרת כצ: **ואח"כ ניקצם הריאה**. צין שחיטת קנה לשחיטת הוושט: **אלמא**. כיון דריאה תלויה בקנה ושחט הקנה הוי כמו שניטלה כולה מן הצמהה ומונחת צכל ותו לא מיטרפא צה צמהה וגצי פסק ולבסוף שחט א' נמי כיון דרזוצא נפסקה דהא פסוקת הגרגרת צרוצא הוה הויא לה כמנחא דציקולא וצוצ אין לצהמה זו צשעת שחיטה אלא סימן אחד וצה אינה יוצאה מירי נצילה: **אלא אחר רבי יוחנן**. משנה זו דאלו טריפות רצי עקיבא אמרה קודם שחור צו ומשנתינו דקתני והודה לו רצי עקיבא לאחר חזרה: **ומשנה**. דאלו טרפות אחר צשננית צצית המדרש לא וזה ממקומה לא שכתוה התנאים ולא עקרוה ממשנתם אע"פ שחור צו רצי עקיבא וחזרו ושנו וקצעו ^טצמשנתם אף לאחר החזרה. ואע"פ שזו קודמת לזו אין סדר למשנה ואע"ג דצחדא מסכת אמרינן צלפני צדיהן (ע"ז ו.) יש סדר למשנה ה"מ וצתסם ואח"כ מחלוקת או מחלוקת ואח"כ סתם שהקפידו החכמים צסדורו משום דמחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם אצל צמילי אחרייתא לא קפדינן אסידרא: **אצל צצני מעיים לא**. אם נקצו צני מעיים צין קנה לוושט אחר שחיטת הקנה טרפה דחיותא דצני מעיים לא צקנה תלי אלא צוושט. לעולם דרך קנה לישחט תחלה לפי

שהוה סמוך לעור והוושט סמוך למפרקת: **הסרת**. דסצירא ^אולן כיון דמקצתה אשחחיש מו לא מיטרפא שאין טרפה לחצי חיות דהא לא צצירא ^אלרצי זירא דטעמא משום דאמרינן כמאן דמנחא דציקולא דמיא: **והדר ציה רצי זירא**. מהאי טעמא ואודי דטעמא משום דכמנחא דציקולא דמיא צריאה אצל צצני מעיים מיטרפא שהוושט עדיין קיים. ומגלן דהדר ציה מדצעי רצי זירא ניקצו צני מעיים צין סימן לסימן לאחר שחיטת הקנה דהוה לעולם ראשון: **מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מירי נבלה** או לא. מי אמרינן סימן ראשון נשחט לצ' דצרים [להיתר] אכילה ולטהרה מירי נבלה וסימן שני לא צא להתירה צאכילה שהרי נטרפה אלא לטהרה וכיון דאינן שוין אין שחיטתן מצטרפות ואע"ג דסימן ראשון לטהר מירי נבלה נמי נשחט או דלמא כיון דראשון אף לטהרה מירי נבלה נשחט מצטרף לשני: **סימן ראשון לסימן שני** גרסינן ולא גרסינן **סימן שני לסימן ראשון**. דראשון הוה דמצי לאיצטרופי לשני לטהר אבל שני לא מצי אצטרופי צהדי ראשון להיתר: הכי גרסינן ואמרינן לאו היינו דצעי אילפא הוציא העובר את ידו צין סימן לסימן מי מצטרף סימן ראשון כו'. והאי דאילפא צצהמה גרסינן ולא גרסינן **סימן שני לסימן ראשון**. דראשון הוה דמצי לאיצטרופי לשני לטהר אבל שני לא מצי אצטרופי צהדי ראשון להיתר: הכי גרסינן ואמרינן לאו היינו דצעי אילפא הוציא העובר את ידו

מי

מסורת הש"ס

(א) לעיל כא. ע"ש. (ב) ונעיל כא. תמורה יא: מיה כד. (ג) גי רש"ל וחלל שלה ניכר נצילה. (ד) וינמות צ. ומס [נמן]. (ה) לקמן סט. (ו) וינמות מצב.א.

גליון הש"ס

גב' נקוצ' הא תנן. צרשצ"א הגירסא הא תניא: שם הא תנן ואח"כ. ועיין יומא מא ע"א:

הגהות הב"ח

(א) גמי ועוד הא תניא ואחר כך: (ב) שם מדבעי ר' זירא: (ג) רש"י ד"ה נקוצת הושט ופסוקת הגרגרת אלמא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
א' רש"י ד"ה אלמא וכו'. ולבסוף שחט שאלו צמקום חסך נמי וכו' כ"ל:

מוסף רש"י

ופסוקת הגרגרת. לחמה צרובם (קטן כח.). עשאה גיסטרא. שמתה לחמה או צלוצה כולו או צצדנה עד החלל. כל דצר החלוק לשנים קרי גיסטרא (קעיר כא.). נטלה ירך. ממקום חיטויו צצוקא דלעמא, וחלל שלה. עלומר לא שניטל העצם עס קת' הצצר הפנימי ונשאר צצר העליון והעור עד חצי הידך או שלישיה וחופה את הסכה. דהתם טרפה הוה דקתנ' (לקמן עו). צמהה שחטכו רגליה דהיינו אחרונים מן האצטנכה ולמעלה טרפה, אבל כשנטל כל הצצר עד שניטלת גופה של מקום החתך כעין חלל קיצוריא צצלי' (קעיר כא.). נבלה. אע"פ שהיא דקמתה הוה ולא כמה (תוסודה יא.).

שיטה מקובצת

א' והדר ביה ר' זירא מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא: ב' כאן ששחט במקום חתך וכר' מתני': ג' וחזרו ושנו וקבעו כמשנתם החזרה: ד' ה"מ לענין סתם: ה' היתר דסבירא לך כיון: ו' דהא לא סבירא ליה לר' זירא: ז' דמהניא ליה שחיטה לטהרו מירי נבלה דתנן תתם: ח' אלא טעמא הריא משום: ט' נראה דרעת הקונטרס שאין נראה לו לומר דר' זירא פליג: י' מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא נקבו: יא' ומשני דלעולם לא חזר בו מן הבעיא: יב' זה אי אפשר להיות אלא מטעם: